

DAN ANDERSSON SÄLLSKAPETS MEDLEMSTIDNING - NUMMER 40
VINTERN 2020

PÅ

Dan Andersson 1888-1920

Minnesåret 2020

INNEHÅLL PÅ FÄRDVÄGARNA NR 40 - 2020

2. * **Kära Dan Andersson-vän** av Ylva Sellin Isaksson
- * **Lämna in förslag på pristagare**
3. **Minnesåret 2020 – En tragisk död på ett hotellrum** av Georg Hahne
4. **Vandraren Dan Andersson** av Jörgen Dicander
5. **Hållbar poesi** av Daniel Svensson
6. **En svensk Renoir och Dan Andersson** av Georg Hahne
8. **Dags för ett nytt Dan Andersson Museum** av Per Erik Kaj
10. **Vårträffen 2020: Program och Anmälningssblankett**
12. **Medlemsinformation**

Kära Dan Andersson-vän!

Det har blivit år 2020. Det är därmed 100 år sedan Dan Andersson gick ur tiden, alldeles för tidigt och när han var mitt uppe i sin starka författargärning. Minnesåret 2020 kommer att uppmärksammas kontinuerligt över året. Minnesårets verksamhet kommer att betona eftertänksamhet och fördjupning. 1 mars deltar Dan Andersson Sällskapet exempelvis återigen i DELS kontinuerliga serie med litterära matinéer i ABF-huset på Sveavägen i Stockholm. Denna gång blir det ett nytt musik- och berättarprogram med Georg Hahne och Puch Magnus Olsson. 4 april hedrar Sällskapet Dan Anderssons födelsedag (två dagar för tidigt) i samarbete med Saxdalens manskör. Kören framför sångspelet Helgdagskväll i timmerkojan. Inleder gör Jimmy Ginsby. Programmet går av stapeln i Ludvika Ulrika kyrka. Vårträffen, i Säfsen under Kristi Himmelsfärdshelgen, går också i minnesårets tecken. Det gör även Dan Andersson-veckan. I september kommer det att bli ett minnesprogram i Stockholm, på platsen där hotell Hellman låg. Mer information och fler program i Stockholm kommer. I Ludvika kommer vi även exempelvis att arbeta med nya offentliga utsmyckningar, enligt politiskt beslut. Det handlar om älskade strofer av Dan Andersson som ska präntas i gatstenar (samt eventuellt på skyltar) och placeras ut permanent runt om i kommunens offentliga miljöer. Och mer program tillkommer. Exempelvis kommer Annacari Jadling Ohlsson att göra ett Dan Andersson-program på Falu stadsbibliotek under påsklovet, för skollediga ungdomar, och Gigi Karlstedt kommer återigen att hålla konst-

workshops för ungdomar på Dan Andersson Museum. Med mera, med mera. Håll utkik!

Ylva Sellin Isaksson

Ordförande, Dan Andersson Sällskapet

LÄMNA IN FÖRSLAG PÅ PRISTAGARE 2020

Det är Dan Andersson Sällskapetets medlemmar som föreslår våra pristagare. I år är deadline för förslagen **15 mars 2020**.

DAN ANDERSSON-PRISSET

Priset ska tilldelas nationellt etablerade poeter, författare, visdiktare eller musikanter som verkar i Dan Anderssons anda eller personer som förtjänstfullt bidragit till att nationellt skapa kunskap och förståelse för Dan Anderssons liv och författargärning. Priset har utdelats sedan 1963.

GUNDE JOHANSSON-PRISSET

Priset ska tilldelas den eller de personer som arbetar med att föra ut Gunde Johanssons verk och anda i ord och ton till en bred allmänhet. Gunde Johansson (1922-1995) var en värmländsk sångare, musiker, diktare, kompositör och konstnär mm. Han tolkade Dan Anderssons dikter och tonsatte flera av dessa. Gunde Johansson var även med i kärntruppen som bildade Dan Andersson Sällskapet 1962 och han blev senare sällskapetets ordförande. Priset har utdelats sedan 2002.

LILLA DAN ANDERSSON-PRISSET

Lilla Dan Andersson-priset ska tilldelas nya och oetablerade diktare, sångförfattare, artister, musiker - eller andra kulturarbetare - som verkar i Dan Anderssons anda. Priset ges till unga uttolkare av Dan Anderssons verk eller till någon som själv skriver, sjunger, musicerar - eller skapar konstnärligt i övrigt - i enlighet med hans anda. Dan Andersson Sällskapet och Roomi stiftelse instiftade priset 2014.

Vill du veta mer om priserna och vilka som fått dem tidigare så kan du läsa på Dan Andersson Sällskapets hemsida under fliken LYSSNA/LÄS!

Priserna delas ut under Dan Andersson-veckan 2020. Förslagen hanteras av 3 jurygrupper som tar beslut i frågan om vilka som blir årets pristagare.

Skicka in dina förslag - **senast 15 mars 2020** - till Dan Andersson Museum, Engelbrektsgatan 8, 771 30 Ludvika eller danmuseet@gmail.com

- EN TRAGISK DÖD PÅ ETT HOTELLRUM

Kalla vindar drar över Kungsholmen i Stockholm. Det är den 17 september 1920. I bårhuset på Karo-linska Institutet vid Hantverkargatan ligger Dan Andersson. Ett dygn tidigare har skalden mött döden, endast 32 år gammal, efter att ha blivit förgiftad på Hotell Hellman på Bryggaregatan i Klara-kvarteren. Hotellpersonalen hade desinficerat rummet mot ohyra med vätecyanid, men glömt bort att vädra sängkläderna. Den närmaste vännen Walde-mar Bernhard besöker bårhuset den 18 september och berättar att Dan Andersson fridfullt låg på sin bår som om han sov.

De tragiska omständigheterna på ett hotellrum i Stockholm gjorde i ett enda slag den unge skalden till rikskändis.

Dan Andersson var en sökare. Var han hemma i sin finmark i södra Dalarna, som han hade ett slags hatkärlek till länstade han hört. Vandrade han nå

FÖRFATTAREN

1913 är året då Dan Andersson kan titulera sig heltdsförfattare och då han skriver på fyra novellsamlingar. 1914 sker debuten med Kolarhistorier. Det är under den här perioden fram till och med 1920 som han skapar det mesta. Och Dan Andersson levererar. Det blir över 200 publicerade noveller, berättelser, historier, kåserier, romaner, romanutkast, diktsamlingar, artiklar.

De tre F:en; Främlingskapet, Frälsningen och Fattigdomen är centrala begrepp i Dan Anderssons författarskap. Han växte upp och levde i en fattig bygd med religiösa strömningar, fylld av vidskepelser, sägner, folkliga sedvänjor, trolldom och magi.

MINNESÅRET 2020

Han ger den fattige en röst och folket märker att han är en av dem. Han tror på ljuset och på människornas inre godhet och okuvlighet.

Han skriver om lidandet och döden - den ständigt närvarande och jordnära. Men Dan Andersson gick bevisligen inte ständigt omkring med dystra tankar och tänkte på döden. Han var snarare i vänners lag en glad och munter person, fylld av uppslag och humor.

I SVENSKARNAS HJÄRTAN

Dan Andersson var självlärd och bohemisk, djupsinnig och folklig – med andra ord, en äkta diktare! Och han blev känd och uppskattad först efter sin alldeles för tidiga död.

Han förde en ständig kamp mot eländig ekonomi och dåliga recensioner. Litteraturkritikerna var kallsinniga. De ringaktade autodidakterna och proletärförfattarna som ansågs som inkräktare i den "seriösa litteraturen."

Men Dan Andersson stod emot: "Jag har en värld för mig själv att leva i, där det gör detsamma om byxorna är trasiga och skorna slut. Det finns en annan sida av saken: glädjen att få leva och skapa."

Dan Andersson var livet själv. Han älskade livet, men avskydde det också. För honom, i likhet med Baudelaire, var livet en helhet av själ och kropp, av livskamp och längtan.

Under sitt korta liv kom han att skapa något av det bästa inom svensk lyrik och litteratur. Idag räknas Svarta Ballader till ett av mästerverken. Hans diktning är stark och levande och har satt djupa spår i svenska folkets hjärtan. Dan Anderssons ton-satta dikter sjungs av generationer.

NATURENS HYMN

Dan Andersson lärde känna naturen från grunden. Han beskrev kretsloppet, "undret" i naturen långt innan det här med ekologiskt tänkande slog igenom.

Jag blev väckt av liv som larmar, jag har vaknat i vårens armar, och fast hungrig jag strängt min lyra, bland alarnas droppande blom, är jag rusig av vårens yra, där jag går i min fattigdom...

För när du slår dig ner vid hyttruinen vid Vännebo i finnmarken så stämmer naturen upp en hymn till-ägnad Dan Andersson. Du kan känna doften från gulfåran, höra sorlet och mumlandet och kraften från Pajsoälven och följa vattnets dans över den blå slaggstenen. Det är precis så magiskt som skalden beskriver det!

Eller när du står däruppe på kammen vid Skattlösberg och panorerar den vidunderliga utsikten över de blånande bergen med diktarens lilla stuga som skymtar nere i dalen i fjärran, då känns strof-erna i "Tiggarn från Luossa" nära inpå huden:

Det är något bortom bergen, bortom blommorna och sången, det är något bakom stjärnor, bakom heta hjärtat mitt....

Dan Andersson rapporterar till närmaste vännen Waldemar Bernhard i mars 1920 att han är inne i en produktiv period och tänker leverera en novellsamling till hösten.

Men tiden är utmätt. Det återstår endast några månader innan skaldens skaparläga ska släckas. Dan Andersson får avsluta sitt liv i Stockholm. Den stad som han förmodligen har lika stor hatkärlek till som sin finnmark.

Han reste en hel del under sin korta levnad. Den slutliga resan gick åter till finnmarken och till Lyvikens kyrkogård i Ludvika där han nu sover den eviga sömnen.

Och som en tanke; han tar farväl i dikten "Epi-log", tillkommen under den sista levnadsperioden, och gör ett sorts bokslut:

God natt – god sömn jag önskar er,
ni alla vandringsmän.

Vi sluta sjunga och skiljas – vad mer
om vi aldrig träffas igen.

Jag har sagt något litet och fattigt av det
som brunnit hos mig och så snart brinner ner,
men den kärlek, där fanns, ej förgängelse vet-
god natt – god sömn åt er.

Georg Hahne

Styrelseledamot, Dan Andersson Sällskapet

VANDRAREN DAN ANDERSSON

Skalden Dan Anderssons långa vandringar i Grängärde finnmarker är vi väl underrättade om. Men nu har jag nyligen erhållit helt nya kunskaper om hans vandringar till järnvägsstationen i Säter under åren 1915-1918 då han bodde i Gräsberg, norr om Ludvika. Detta förhållande har tidigare varit helt okänt.

Under de år Dan Anderssons familj vistades i Skattlösberg, Mårtenstorp och Norshyttan i Grängärde gjorde han långa vandringar där - till t.ex. Kestina, Bränntjärn, Nackarberg och järnvägsstationen i Grängesberg. I Svenska turistföreningens årsskrift år 1918 skildrar han en vandring genom dessa finnmarker och in i Säfsen med en bestigning av Stora Kullerberget (552 m ö.h.).

I och med flytten år 1915 till Gräsberg fick Dan Andersson nära till järnvägsstationen där och också till den i Ludvika. Enligt hustrun Olga, f. Turesson, vistades författaren regelmässigt cirka en vecka varje månad i Stockholm. Det var enligt henne på grund av detta uteliv som han var fattig.

Märta Larsson, som skalden träffade under Brunnsviksstudierna 1914-1915 och som han ingick sin andra förlovning med – den första var med Nannie Lundberg - har uppgivit att hon aldrig sett en människa som kunde gå så vackert som Dan Andersson gjorde. Detta förhållande torde vara en konsekvens av hans långa "träningsspass" i finnmarksskogarna.

Det har alltså aldrig i litteraturen om Dan Andersson nämnts, att han skulle ha vandrat från Gräsberg till järnvägsstationen i Säter. Min uppgiftslämnare här är skogsmästaren Petters Ingvar Eriksson (f. 1934) som hört sin farmor Petters Anna-Christina Eriksson berätta om Dan Anderssons

besök i Pettersgården i Dalkarlsbo i Silvbergs finnmarker.

Byn Dalkarlsbo ligger, som många finnmarksbyar på den så kallade "mana", vid Finnfallsberget. Där har Dan Andersson stannat till i Pettersgården flera gånger och fått lite kaffe på sina vandringar till järnvägsstationen i Säter. Från den stationen gick det förmodligen fler tåg till Stockholm än från den i Ludvika. Det var troligen därför som författaren gick den över tre mil långa vandringen.

Jag kan dock tänka mig, att han inte bara gick utan kanske också fick skjuts med någon forra från Bråfalls gruva till Ulvshyttan och kanske sedan till Grängshammar innan han vandrade över Dalkarlsbo och därifrån till Östra Silvbergs gruva och sedan till Säter. Eftersom denna gruva var i drift ända till år 1920 fanns kanske också här möjligheter att eventuellt haka på någon transport.

I hela Dan Anderssons författarskap förekommer, troligen som en konsekvens av hans ständiga vandringar, kontinuerliga strövtåg inte bara i finnmarksskogarna utan också i kosmos. Vandrings temat är mycket markant i Dan Anderssons författarskap:

Följ mig, broder, bortom bergen,
med de stilla svala floder
där allt havet somnar långsamt
inom bergomkransad bädd.
Någonstädes bortom himlen
är mitt hem, har jag min moder,
mitt i guldomstänkta dimmor
i en rosenmantel klädd.

ur Omkring tiggarn från Luossa

*

Jag skall gå genom tysta skyar,
genom hav av stjärnors ljus
och vandra i vita nätter
tills jag funnit min Faders hus.

ur Den hemlöse

Jörgen Dicander

poet, präst, Dan Andersson-pristagare

HÅLLBAR POESI

Sedan flera år tillbaka forskar jag om stigar. Det låter kanske lite märkligt, men faktum är att stigar och vandringsleder drar till sig allt större intresse från såväl turister som forskare. Alldeles nyligen beviljade Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra) ett fyraårigt forskningsprogram som ska titta närmare på hur idrotten och friluftslivet kan arbeta med hållbar utveckling och minskad negativ miljöpåverkan. Där kommer vandringsleder att finnas med, för vandring är som bekant ett ganska hållbart sätt att ta sig fram. Och egentligen behövs inte så mycket utrustning heller – ett par dugliga skor och kanske en ryggsäck med plats för några mackor och lite vatten räcker långt.

I Dan Anderssons diktning spelar stigarna en viktig roll. Eller, egentligen är det rörelsen genom landskapet som spelar en viktig roll. Stigen är både en förutsättning för och en konsekvens av den rörelsen. Skogsarbetare, kolare, jägare, skol-barn, tiggare, skogsfinnar – många är med och trampar upp det nätverk av stigar som binder samman finnskogarna och som på sätt och vis är den diskreta infrastruktur som möjliggör poesin. Återvänd gärna till några favoritdikter av Dan Andersson och det blir tydligt hur mycket vandring och rörelse de innehåller.

I vår pågående forskning har vi lanserat begreppet **rörelsearv**, för att beskriva stigar och andra lämningar efter rörelse. Rörelsearvet är både fysiska spår på marken och alla de kulturella uttryck som knyter an till dem. Men hur kan det historiska rörelsearvet uppmärksammas och bevaras åt kommande generationer, när så mycket av landskapet exploateras på olika sätt? Hur kan en liten stig hävda sig mot 250 meter höga vindkraftverk, gigantiska gruvor eller stora skogsmaskiner?

Ett sätt är att artikulera vandringens, den fysiska rörelsens, betydelse för hur vi uppfattar en plats. I fallet med Grangärde finnmark är det en plats som främst förknippas med det skogsfinska arvet och med Dan Anderssons diktning. Båda är såväl fysiska som immateriella – de är både stigar-

na på marken och berättelserna om vandring, jakt, fiske, vardagsliv och sällsamheter. Sådana spår efter rörelse kan fördjupa vår förståelse för histori-en och för vår samhörighet med tidigare och kommande generationer. Mycket är annorlunda i dag, men att vandra längs en stig är sig ganska likt.

Redan nu finns ett antal mindre vandringsleder i Grangärde finnmark. Vore det inte en spännande tanke att knyta samman dessa till en större led, kanske från Säfsen i väster till Ludvika eller Grängesberg i öster? En vandringsled i Dan Anderssons namn, där hans diktning tillsammans med det skogsfinska kulturarvet berättas längs vägen. En led som passerar Bräntjärn, kärret vid So, Luossa, Pajso, Rikkenstorp, Kestina och många andra platser.

En sådan led skulle (för att tala göteborgska) bli ett led i bevarandet av den lokala vandringstraditionen och den erfarenhetsbaserade kunskap som fanns hos skogsfinnarna och alla andra som levde och verkade i skogarna. Detta vore ett sätt att lyfta fram Dan Anderssons diktning för en ny publik. En läsarskara till fots, som liksom i *Hemlängtan* vandrar i "dalen vid Kango där ljungen står brinnande röd, som ett trots i flammande lågor framför höstens hotande död". Som spanar efter skrevorna där Jägar-Vilhelm gömde sitt älgkött eller lyssnar efter Laolands uggla. Som "smyga sig drömmande ut över urbergens trasiga kam" (*Milrök*).

Om Dan Anderssons diktning är svårare att ta till sig i dag, beror det kanske på att den bygger på erfarenheter som är mer sällsynta nu? Men om läsningen paras med personlig erfarenhet av de landskap och vandringar som beskrivs är den fortfarande oerhört stark och säger något mycket väsentligt om både skogarna och oss. På det viset är Dan Anderssons dikter, liksom vandringarna de bygger på och kan inspirera till, hållbara i ordets bästa bemärkelse.

Daniel Svensson

styrelseledamot

Dan Andersson Sällskapet

EN SVENSK RENAISSANCE OCH DAN ANDERSSON

Dan Anderssons sista jul går i glädjens tecken i kretsen av sina närmaste. Det behöver skalden efter en period av sjukdom och depression. Han är nedbruten efter den massiva kritiken mot romanen *David Ramms arv* som ges ut i november 1919. Vännen Waldemar Bernhard rapporterar:

Från jul 1919 och över nyåret bodde han och hans fru hos mig i Sigtuna. Han var knappast frisk ännu, ändå mobiliserade han under helgen hela sitt spex-humör, han hade lutan med sig och spexade och sjöng. Det var mycket sorg och trötthet bakom, han var starkt ambivalent, svår att förstå, han hade lätt att svänga om från bittert allvar till uppsluppen glädje. Konstnären Martin Åberg, som Dan högt beundrade, men som han ibland godmodigt raljerade med, var också med denna jul.

Konstnärerna Waldemar Bernhard och Martin Åberg kom Dan Andersson mycket nära. Inte minst Martin Åberg som med tiden skulle utvecklas till en av 1900-talets främsta svenska landskaps-målare och som Dan Andersson blev en känslo-mässigt mycket nära vän med. De bägges biograf-iska data och inre utveckling känns besläktade: Martin Åberg föddes i Ljusnarsberg och Dan Andersson i Skattlösberg i Bergslagen, samma år 1888. Bådas fäder var folkskollärare. Det var fattigt och det fanns en djup religiositet i båda hemmen. Målaren och författaren delade dessutom ett stort intresse för musik.

KONSTNÄRSKOLLEKTIV

Martin Åberg och Dan Andersson träffas hösten 1915 i Waldemar Bernhards ateljé på Styckjunkargatan i Stockholm. Under året som följer beman-nas ateljén av ett antal konstnärer och skribenter. Dan Andersson skildrar kollektivet i romanen *David Ramms arv* under rubriken *Hos de sorglösa*. I romanen beskrivs Martin Åberg eller Martinus så här:

En blek och eterisk individ med långt hår och iförd målarrock... Han kunde vara bortåt tjugofem år, hade ett något oregelbundet men mycket männi-skovänligt ansikte, med hög panna och klara ögon med någonting ovanligt världsfrämmande i blicken.

Konstnärerna hade stora svårigheter med att av-yttra sina skisser och poeterna med att få sina dikt-er sålda. Men en pantbank på andra sidan gatan blir oftast räddaren i nöden. Waldemar Bernhard minns:

En kasserad väckarklocka skakade Martin Åberg liv i utanför dörren till pantbanken, och klockan var nog intelligent att gå några minuter, så att vi fingo en krona till frukost. (---)

Martin Åberg gjorde under denna tid mycket fina och värdefulla små skisser... (---)

En tid sålde Martin Åberg sina dukar till en konsthandel på Birgerjarlsgatan; han fick omkring 30 kr. för skisserna.... (---)

Åberg signerade varje skiss men med namnet vänt bak och fram – Grebå.

Dan Andersson för ständiga konstdiskussioner med Martin Åberg och får lära sig hur en konstnär arbetar från grunden. Och han kan inte släppa "greppet" om Martin. Dan Andersson hyllar 1915 vännen i en lång dikt; *Till min vän konstnären Martin Åberg*. Dikten andas indisk religionsfilosofi som skulle få stor betydelse i Dan Anderssons författarskap. Under hösten 1919 påbörjar han romanen *Arbetsdagen* som skildrar Martin Åberg och de övriga konstnärsvännerna i Stockholm. Men han gav upp idén i mars 1920.

EN SVENSK RENOIR?

Martin Åberg skapade ett sorts måleriskt diktande i färg och hade en ovanlig förmåga att måla känslo-laddat vackert. Han var som konstnär helt ärlig och hängiven och så långt ifrån ytlig man kan komma. Martin Åberg har ansetts vara "en efterföljare till gamla tiders romantiska landskapister, en Rembrandt, en Claude Lorrain, en Constable, en Millet för att nämna blott några mästare..." "Ibland kan han rentav leda tankarna till något så förtjusande som Renoir." Omdömen som kommer från lev-nadstecknaren och konstkritikern Georg Svensson. Dan Andersson och Martin Åberg umgås i Stockholm, Dalarna och Sigtuna bland många platser. Oftast tillsammans med grafikern Waldemar Bernhard.

NAMNFÖRSLAG FRÅN DAN ANDERSSON

Men tiden är utmätt. 1920 blir Dan Anderssons sista år i livet och i februari det året föds Martin Åbergs son. Det föranleder Dan Andersson att skicka ett brev till Martin Åberg med namnförslag på gossen:

Broder & fader! Havande att genom dig tacka Anna P. för att jag genom henne fått upplysning genom det mörker som förut omgivit ditt väntade faderskap, beder jag få föreslå namn åt pilten, ty si han skall varda astrolog och nadzir allt ifrån bebörjelsen... (---) Och plitens namn skall varda: Petter Methodicus Martialis Amatus Leo Chancellor Eydvin Amatote. Det tredje i ordningen kan även ändras till Martinus eller Martin. Högaktningsfullt Dan Andersson Fakir och nadzir.

Pojken fick namnet Dag! **Karin Edlund och Ingrid Åberg** är döttrar till Dag. Martin och Rut Åberg fick även dottern Inga och hennes son heter Andreas.

DAGS FÖR ETT NYTT DAN ANDERSSON MUSEUM

Inbjudan till medlemsrådslag för att forma ett nytt Dan Andersson Museum i Ludvika.

Det nuvarande museet invigdes 1991. Det är beläget i en lägenhet i det hus på Engelbrektsgatan där Dan Andersson hyrde ett vindsrum för att renskriva debutboken *Kolarhistorier* 1914. Museet ligger en trappa upp. På bottenvåningen, i direkt anslutning till Globe bokhandel, har sällskapet en möteslokal med försäljning av böcker och CD-skivor mm.

Efter nästan 30 år formar vi nu ett nytt museum. Och vi vill att du som medlem är med och påverkar. **Vänligen svara på frågorna senast den 28 februari!**

Varför ett nytt museum?

Det finns flera skäl till förnyelse. Framförallt tillgänglighet, ekonomi och att locka nya besökare. Museilägenheten är beläget en trappa upp i ett trapphus som saknar hiss. Det är många trappsteg och jobbigt att ta sig upp. En del kommer inte upp alls. Inte minst med tanke på att många besökare är äldre så är detta oacceptabelt.

Hyreskostnaderna är för höga. Framförallt i förhållande till att det numera kommer ganska få be-

- Dan Anderssons liv tog ju slut när vår farfars aktiva liv i princip började, säger Karin Edlund. Men vi har förstått att de båda hade mycket gemensamt och byggde en nära vänskap under åren tillsammans. - Vår faster Inga, som tyvärr gick bort nyligen, hade en nära kontakt med Dan Anderssons dotter. - Ingen av oss träffade ju vår farfar Martin, men vi är uppväxta med hans tavlor runt omkring oss. Min syster och jag köper tavlor av honom på auktioner då och då. Hans tavlor är ju inte bara yta och dekoration, utan har en mening och ett känslomässigt djup. Han tänkte på ett visst sätt! Tillägger Ingrid Åberg. Martin Åberg dog av en hjärtinfarkt i Stockholm i november 1946.

I Dan Anderssons dikt om vännen och konstnären möter vi en person som är medveten och har en stark närvaro i den inre och yttre verkligheten:

*Så börjar han tala om höga ting
som han sett där han vandrat kring,
om allt han målat med hjärteblod
och om kärnan av ord och ting.*

Georg Hahne

sökare. Att fortsätta som hittills skulle innebära att Dan Andersson Sällskapets ekonomi undergrävs. Vi startar ett förändringsarbete i ett läge där Sällskapet har en ordnad ekonomi och ett litet eget kapital. De närmaste åren är det alltså möjligt att satsa på utveckling. De investeringar vi gör ska bidra till att Sällskapet klarar framtidens driftskostnader.

Tidplan

Eftersom Dan Andersson Museum är närmare 30 år gammalt bör en förändring inte bara handla om att flytta till nya lokaler. Det behövs en rejäl förnyelse för att skapa ett intressant besöksmål som kan stimulera ett vidgat intresse för Dan Anderssons diktning och finnmarkens kultur. Det nya museet skapas i en utvecklingsprocess under de närmaste åren.

Dan Andersson Sällskapet är en ideell förening som bärs upp av sina medlemmar. Vår process mot ett nytt museum strävar därför efter att medlemmarna är delaktiga. Vi startar här i medlemstidning-en *På Färdvägarna*. I maj blir det ett idéseminarium på Sällskapets traditionella Vårträff. En idéskiss för det nya museet presenteras och diskuteras under Dan

Andersson-veckan den 25 juni – 1 augusti 2020. Utöver själva museet kommer processen att behöva omfatta öppettider, bemanning, entréavgifter, programverksamhet, hemsida, marknadsföring osv.

HÄR BÖRJAR RÅDSLAGET!

Skicka dina svar på frågorna nedan till danmuseet@gmail.com eller Dan Andersson Museum, Engelbrektsgatan 8, 771 30 Ludvika senast den 15 mars 2020. Som ett extra tack för hjälpen lottar vi ut 10 böcker/CD-skivor bland dem som svarat.

Vad är ett museum?

Den internationella museiorganisationen ICOM har en definition av vad ett museum är:

Ett museum är en permanent institution utan vinstintresse som främjar samhället och dess utveckling. Museet är öppet för allmänheten och förvärvar, bevarar, utforskar, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och hennes omvärld i utbildnings-, fördjupnings- och rekreationssyfte.

Dan Andersson Sällskapets utvecklingsarbete bör alltså ta ett större grepp än att flytta det nuvarande museet till mer tillgängliga lokaler och hitta en ekonomiskt hållbar lösning. Vi bör ha en samhällelig och demokratisk ambition att skapa ett museum som väcker frågor om och intresse för litteratur och livsfrågor samtidigt som det ger kunskap om Dan Anderssons liv och diktning och om Ludvikas och finnmårkens historia. Ett besöksmål som lockar skolor, föreningar och allmänhet i Ludvika, Sverige och Norden.

Foton: Johannes Graaf

1. Syfte och övergripande mål med ett Dan Andersson Museum

Varför ska vi överhuvudtaget ha ett museum? Vem är det som vi vill ska besöka museet? Vad är det denne besökare ska uppleva?

2. Innehåll

Vad är det viktigaste för museet att visa? Ska det handla om skaldens liv, om dikterna och novellerna, om alla tonsättningar som gjorts, om finnmarken, om vad Dan betyder idag, eller...?

3. Plats

Ska museet finnas kvar i anslutning till Globe bokhandel, i så fall på bottenvåningen? Eller på Brunnsviks folkhögskola där ju Dan Andersson studerade? Eller på Ludvikas bibliotek? Eller har du andra förslag?

Svaren redovisas

Under mars månad kommer en sammanställning av svaren att redovisas på Dan Andersson Sällskapets hemsida.

PROGRAM FÖR VÅRTRÄFFEN 21-23 MAJ 2020

Välkommen till Vårträffen för medlemmar i Dan Andersson Sällskapet. I år genomförs Vårträffen den 21-23 maj 2020. Även i år är vi på Säfsen Resort -

Tack för att just du är med och formar vårt nya Dan Andersson Museum!

Christer Lindén på museets Kulturcafé 26 oktober 2019.
Foto: Gigi Karlestedt

Per Erik Kaj

Kassör, Dan Andersson Sällskapet

<https://safsen.se> - nära Fredriksberg i finnmark-en öster om Ludvika.

Torsdag den 21 maj

Från 15.00 Incheckning på Säfsen Resort

18.00 **Säfsnäs kyrka. Du vävde dina drömmar**
- Ett program om Dan Andersson i ord och ton. Medverkande: Christine Fredriksson sång, Per Andersson gitarr, Rolf Andersson dragspel, Jorma Kallela

- bas, Gammals Mats Dahlström piano
sång och Lars Olof Larsson berättare.
- 20.30 **Kvällsfika** på Säfsen Resort. Styrelsen
hälsar alla välkomna och bjuder in till
Öppen Scen. Puch Magnus Olsson och
Gunnar Ekman är värdar.

Fredag 22 maj

- 7.30-9.00 **Frukost**
- 9.30 Samling vid receptionen för avfärd till
Finngården Skifsen där **Susanne
Andersson** berättar om skogsfinnarnas
liv på 1700-talet. **Fika**.
- 12.00 **Lunch**
- 13.30 **Åsa Sahlström** tolkar Dan Andersson
på sitt eget vis och spelar och sjunger
ur Monica Zetterlunds repertoar.
- 15.00 **Eftermiddagsfika**
- 15.30 **Ett nytt Dan Andersson Museum**. Per
Erik Kaj leder en diskussion om ideer
och förslag för ett nytt Dan Andersson
Museum inför beslut på årsmötet i
augusti.
- 16.45 **Minnesåret 2020**. Sällskapets
ordförande **Ylva Sellin Isaksson**
presenterar Dan Andersson-veckan
och andra aktiviteter under
minnesåret.
- 18.00 **Middag**
- 20.00 **Öppen scen**. Ta med ditt instrument,
något du vill läsa eller bara slå dig ner
för att umgås en stund. Programledare
är Puch Magnus Olsson och Gunnar
Ekman.

Lördag 23 maj

- 7.30-9.00 **Frukost**
- 10.00 **Visans Vingar**. **Leif Högvist** och
Donald Brokvist framför pärlor ur den
svenska visskatten.
- 12.00 **Lunch**. Vårträffen 2019 avslutas.

Anmäl dig till Dan Andersson Sällskapets Vårträff
2020 genom att skicka in anmälningsblanketten.
Om du inte vill klippa sönder tidningen så finns
blanketten även på vår hemsida:
<http://dansallskapet.hemsida24.se>

DAN ANDERSSON SÄLLSKAPETS VÅR

ANMÄLNINGSBLANKETT

Namn

Gata

Postadress

Telefon

E-post

Namn 2

Namn 3

Namn 4

Namn 5

Säfsens timmerstugor har 5 bäddar: ett sovrum med 2 sängar, ett
bäddsoffa i vardagsrummet. Stugorna har kök med kyl, frys och ba
Stugpriset kan delas på upp till 5 personer.

ANTAL	MAT OCH BOENDE	PRIS	ATT BE
	Deltagaravgift per person	300 kr	
	Timmerstuga 1 natt	2295 kr	
	Timmerstuga 2 nätter	2945 kr	
	Kvällsfika torsdag	80 kr	
	Frukost fredag	125 kr	
	Lunch fredag	125 kr	
	Eftermiddagsfika fredag	80 kr	
	Middag fredag	325 kr	
	Kvällsvickning fredag	80 kr	
	Frukost lördag	125 kr	
	Lunch lördag	125 kr	
	SUMMA TOTALT ATT BETALA		

Övrigt (Önskemål om tex vegetarisk kost, allergier, annat.)

Anmäl din medverkan i Vårträffen 2020 **senast 7 maj** till danmuse@danandersson.se
Museum, Engelbrektsgatan 8, 771 30 LUDVIKA

Betala till plusgiro 593242-1 senast den 7 maj.

Kontakta styrelseledamot Robert Svensson 070-631 86 45 om du
med samäkning. Varmt välkommen till Dan Andersson Sällskapet

MEDLEMSINFORMATION

Till gamla och nya medlemmar i Dan Andersson Sällskapet: kom ihåg att betala in medlemsavgiften för det nya verksamhetsåret 2019/2020!

Medlemskap i Dan Andersson Sällskapet stöttar arbetet med att bevara Dan Anderssons minne och Dan Andersson Museum. Som medlem får du kontinuerlig programinformation, rabatter under den årligen återkommande stora Dan Andersson-veckan (alltid vid månadsskiftet juli/ augusti), medlemstidningen *På Färdvägarna* mm.

Medlemsavgiften är 300 kr per år, för ytterligare familjemedlem 100 kr. Är du under 25 år kostar det bara 150 kronor. Vill du bli ständig medlem i Dan Andersson Sällskapet betalar du en engångssumma på 2500 kronor. Föreningar och företag betalar 300 kr per år.

Medlemsavgiften betalas på

- plusgiro: 59 32 42-1
- Skriv ditt namn
- Skriv din adress
- Skriv din e-postadress

Verksamhetsåret sträcker sig alltid från 1 juni till sista maj. **Tack för ditt stöd!**

PÅ FÄRDVÄGARNA

På färdvägarna är Dan Andersson Sällskapets medlemstidning. Den utkommer 3 gånger om året. Pappersupplaga 650 ex. Medlemstidningen *På färdvägarna* finns även i digitalt format.

Redaktör, grafisk formgivning och redigering:
Ylva Sellin Isaksson, ordförande för Dan Andersson Sällskapet: 813sellin@gmail.com

ISSN 1652-1986.

E-POST

Meddela oss din e-postadress så får du tidningen *På färdvägarna* digitalt och snabbt. Kontakta Dan Andersson Museum eller sällskapets sekreterare:

tommy.brolin@gmail.com

KONTAKT

Dan Andersson Museum
Engelbrektsgatan 8 i Ludvika
0240-100 16

danmuseet@gmail.com

www.dansallskapet.hemsida24.se

www.facebook.com/danasallskap

AVSÄNDARE

Dan Andersson Sällskapet
c/o Globe bokhandel
Engelbrektsgatan 10
S-771 30 LUDVIKA